

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 465/2017-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti CASSARUS s. r. o., Železničiarska 24, Prešov, zastúpenej Advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Mateja Kukuru, PhD., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 283/2015 a jeho uznesením z 22. júna 2016 a tiež postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo/63/2016 a jeho uznesením z 31. októbra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti CASSARUS s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. januára 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti CASSARUS s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 283/2015 a jeho uznesením z 22. júna 2016 a tiež postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 63/2016 a jeho uznesením z 31. októbra 2016.

2. Skutkový stav, ktorý viedol k podaniu sťažnosti, sťažovateľka opisuje od vydania rozsudku Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 28 Cb 20/2011 z 30. októbra 2013, ktorým vyhovel žalobe obchodnej spoločnosti GMAC, s. r. o. (podanej 22. decembra 2010, č. 1. 1 v spise – spoločnosťou GMAC, a. s., so sídlom v Prahe, organizačná zložka Bratislava, neskôr GMAC s. r. o., pozn.), v konaní o zaplatenie sumy 21 024,04 € s príslušenstvom proti obchodnej spoločnosti KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, Bratislava (ďalej len „žalovaný“). Krajský súd odvolanie žalovaného odmietol uznesením sp. zn. 3 Cob 29/2014 z 28. februára 2014 ako podané oneskorene. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Obdo 62/2014, 4 Obdo 63/2014 z 30. júna 2015 toto rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podaním z 3. apríla 2015 mal postupca (žalobný predchodca sťažovateľky) okresnému súdu oznámiť, že došlo k postúpeniu jej pohľadávky na sťažovateľku. Podľa sťažovateľky malo byť uvedené podanie doručované okresnému súdu až 3. júna 2015 (sťažovateľka argumentuje podacím lístkom č. RP824757088Sk z 3. júna 2015, pozn.). Spis bol vrátený okresnému súdu z najvyššieho súdu 31. júla 2015 a rozhodnutie bolo doručené právnomu zástupcovi žalobcu 12. augusta 2015, keď nadobudlo aj právoplatnosť (č. 1. 215 v spise).

3. O návrhu sťažovateľky krajský súd však podľa nej nerozhodol, hoci mal opätovne konať po zrušení rozhodnutia najvyšším súdom, ale, naopak, odvolacie konanie zastavil uznesením sp. zn. 3 Cob 283/2015 z 22. júna 2016 pre výmaz spoločnosti GMAC, s. r. o., z obchodného registra bez právneho zástupcu (žalobca GMAC, s. r. o, Praha, bol 18. novembra 2015 vymazaný z obchodného registra vedeného Mestským súdom v Prahe a organizačná zložka z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I bola vymazaná 21. marca 2015). Proti označenému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie z dôvodu, že na zastavenie odvolacieho konania neboli splnené podmienky, pretože v konaní žalobcom uplatňovaná pohľadávka bola postúpená už sťažovateľke a krajský súd mal rozhodnúť o návrhu na zmenu pôvodného žalobcu. Po nahliadnutí do spisu okresného súdu však sťažovateľka zistila, že v spise sa tento návrh nenachádza (návrh na zmenu účastníka doručený 5. júna 2015), preto opätovne návrh doručila opätovne podaním z 22. augusta 2015. Napriek tejto skutočnosti dovolací súd jej dovolanie odmietol uznesením sp. zn. 4 Obdo 63/2016 z 31. októbra 2016.

4. Porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu vidí sťažovateľka aj v tom, že *„napriek tomu, že došlo k singularnej sukcesii vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku, ako aj k návrhu na zmenu žalobcu, odvolací súd odvolacie konanie zastavil pre zánik pôvodného žalobcu, hoci pre toto zastavenie neboli dané zákonné dôvody, a túto základnú vadu dovolací súd nenapravil, čím našej spoločnosti bola odňatá možnosť konať pred súdom, ktorá je v priamej príčinnej súvislosti s porušením práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces“*.

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„... Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu v zmysle ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Obdo/63/2016, porušené boli.

... Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. októbra 2016, sp. zn. 4Obdo/63/2016, sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

... Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu v zmysle ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Krajským súdom v Bratislave, sp. zn. 3Cob/283/2015, porušené boli.

... Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. júna 2016, č. k. 3Cob/283/2015-224, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

... Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave sú povinné spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 374,81 €, ktorú sú povinné vyplatiť na účet advokátskej kancelárie IURISTICO s. r. o. so sídlom Cimborkova 13, 040 01 Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

6. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer (napr. IV. ÚS 62/08).

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Sťažovateľka sa domáha toho, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených základného práva zaručeného ústavou a práva zaručeného dohovorom postupom a uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu, a tiež toho, aby ústavný súd tieto uznesenia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie najvyššiemu súdu, resp. krajskému súdu (pozri bod 5).

11. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

12. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v súdnom konaní. Takýmto predpisom je v okolnostiach danej veci Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“), resp. aj Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

13. Ústavný súd v prípadoch, keď riešil problematiku možného porušenia základného práva na súdnu ochranu konkrétnym rozhodnutím všeobecného súdu, uviedol, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 283/2015 a jeho uznesením z 22. júna 2016 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 63/2016 a jeho uznesením z 31. októbra 2016

14. Označeným uznesením z 22. júna 2016 rozhodol krajský súd tak, že zastavil odvolacie konanie pre výmaz žalobcu z obchodného registra. Zastavenie odvolacieho konania krajský súd odôvodnil v napadnutom rozhodnutí s poukazom na § 107 ods. 4 OSP platného v čase rozhodovania pre zistenia vyplývajúce z výpisov z obchodného registra (pozri bod 3, pozn.).

15. Podľa § 107 ods. 4 OSP ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

16. Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie podaním z 1. augusta 2016 doručeným okresnému súdu 8. augusta 2016 (č. 1. 225). V dovolaní okrem iného uviedla, že *„Podaním zo dňa 3. apríla 2015 pôvodný žalobca GMAC, s. r. o., v likvidácii, navrhla zmenu účastníka konanie na spoločnosť CASSARUS s. r. o., pričom doložila dohodu o postúpení pohľadávok a písomný súhlas spoločnosti CASSARUS s. r. o. so vstupom do konania... Bez toho, aby odvolací súd rozhodol o návrhu na zmenu v osobe žalobcu, rozhodol o zastavení konania pre zánik subjektivity pôvodného žalobcu.“*

17. Ústavný súd zo spisu ďalej zistil, že po podaní dovolania právny zástupca sťažovateľky nahliadol do súdneho spisu 10. augusta 2016 a podaním z 22. augusta 2016 doručeným okresnému súdu 24. augusta 2016 (č. 1. 232) oznámil, že *„opätovne zasielame súdu kópiu podania návrhu na zmenu účastníka konania zo dňa 3. apríla 2015 s prílohami, t. j. dohodu o postúpení pohľadávky a súhlas so vstupom do konania, nakoľko sme zistili, že tieto dokumenty netvorí súčasť súdneho spisu. Zároveň zasielame aj kópiu oznámenia o postúpení pohľadávky, ktorá bola zaslaná žalovanému 3. apríla 2015. Na dôkaz prikladáme kópie podacích lístkov zo dňa 3. apríla 2015.“*

18. Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil v bodoch 12 až 14 takto:

„12. Podľa dovolateľa žalobca, spoločnosť GMAC, s.r.o. v likvidácii podaním zo dňa 03.04.2015 navrhla zmenu účastníka konania tak, že žalobcom s poukazom na zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 26.03.2015 sa má stať spoločnosť CASSARUS s.r.o. Prešov, pričom spoločnosť GMAC, s.r.o. - organizačná zložka Bratislava..., ktorej sa pohľadávka, uplatnená v predmetnom konaní týkala, bola vymazaná z obchodného registra dňa 21.03.2015. Spisový materiál neobsahuje žiadne podanie, obsahujúce skutočnosti, uvádzané dovolateľom. K dovolaniu dovolateľ priložil fotokópiu podania zo dňa 22.08.2016, adresovaného Okresnému súdu Bratislava I, podľa ktorého opätovne zasiela súdu kópiu podania návrhu na zmenu účastníka konania zo dňa 03. apríla 2015 s prílohami, t.j. dohoda o postúpení pohľadávky a súhlas so vstupom do konania vzhľadom na zistenie, že tieto dokumenty netvoria súčasť spisu. Súčasne uviedol, že kópia oznámenia o postúpení pohľadávky bola žalovanému zaslaná dňa 3.4.2015. O zaslaní uvedených podaní predkladá dôkaz - kópie podacích lístkov zo dňa 03.04. 2015.

13. Z kópie podacích lístkov, na ktorých je uvedený ako odosielateľ právny zástupca dovolateľa a adresátom je Okresný súd Bratislava I a žalovaný nemožno vyvodiť záver, že ich obsahom boli dovolateľom uvádzané písomnosti zo dňa 03.04.2015, čo vyplýva aj zo skutočnosti, že podľa dovolateľa / podanie zo dňa 22.08.2015 adresované okresnému súdu/ zásielky mali byť odovzdané na poštovú prepravu dňa 03.04.2015, ako však vyplýva z ich kópií, odovzdané boli dňa 03.06.2015.

14. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je zrejmé, že dovolanie bolo podané subjektom, ktorý na takýto úkon nie je oprávnený /§ 424 CSP/, dovolací súd preto dovolanie spoločnosti CASSARUS, s.r.o. Prešov podľa § 447 písm. b/ C. s. p. odmietol.“

19. Ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu (ako súdu dovolacieho) je zrejmé, že sťažovateľka podala dovolanie tvrdiac, že je účastníčkou konania na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 26. marca 2015 od pôvodného žalobcu, ktorého organizačná zložka, ktorej sa pohľadávka uplatnená v predmetnom konaní týkala, zanikla 21. marca 2015. Sťažovateľka však nepochybné sama spochybnila svoje tvrdenia o zaslaní v dovolaní uvádzaných písomností okresnému súdu, keď uviedla, že na poštovú prepravu ich odovzdala 3. apríla 2015, avšak ako dôkaz predložila kópie podacích lístkov,

ktoré sa týkali zásielok odovzdaných na poštovú prepravu až 3. júna 2015. Keďže žiadne iné doklady o zaslaní písomností predložené neboli, najvyšší súd dôvodne dospel k záveru, že dovolanie podal subjekt, ktorý podľa § 447 písm. b) CSP na takýto úkon nebol oprávnený.

20. Civilný proces vychádza z princípu kontradiktórnosti sporu založenej na aktivite strany sporu predkladajúcej dôkazy, na podklade ktorých súd rozhodne. Ťažisko dokazovania je preto na stranách sporu, ktorých úspech v konaní sa odvíja od ich procesnej aktivity spočívajúcej tvrdený skutkový stav vysvetľovať, objasňovať, preukazovať, pričom neunesenie dôkazného bremena má za následok neúspech v konaní. Preto pokiaľ sťažovateľka v dovolacom konaní (kvalifikovane zastúpená advokátom, pozn.) tvrdenia o zaslaní ňou uvádzaných listín nepreukázala relevantnými dôkaznými prostriedkami, nemožno v postupe dovolacieho súdu vzhliadať odňatie možnosti sťažovateľky konať pred súdom. Navyše, svoje tvrdenia, ktoré uvádzala v sťažnosti podanej ústavnému súdu, predtým sťažovateľka nepreverovala ani na okresnom súde a ani na Slovenskej pošte, a. s. (aj keď sa o nich dozvedela už po nahliadnutí do spisu v auguste 2016). Tieto podstatné argumenty napokon neuviedla ani v dovolaní a ani neskôr v dovolacom konaní ešte pred rozhodnutím najvyššieho súdu 31. októbra 2016. Sťažovateľka teda, ako vyplýva z príloh k sťažnosti až 8. decembra 2016, začala zisťovať skutkový stav veci, teda zjavne neskoro, čo možno jednoznačne pripísať iba na jej ťarchu, pretože si dostatočne nestrážila svoje práva (*vigilantibus iura*). Ústavný súd preto nemôže (ani nemohol) do tohto procesu zasiahnuť, keďže pred ním to bol dovolací súd, kam mali predovšetkým smerovať tieto konkrétne námietky sťažovateľky. Ak si sťažovateľka tieto argumenty neuplatnila predtým v konaní pred všeobecným súdmi, nemôže ich ani nahrádzať v sťažnosti podanej ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý nemá na ich prerokovanie právomoc.

21. Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že sťažnosť sťažovateľky nie je dôvodná a postup krajského súdu a najvyššieho súdu, ako aj ich uznesenia nezasahujú do práv sťažovateľky, porušenie ktorých namieta (čl. 46 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru). V tomto prípade ústavný súd nemá žiaden relevantný dôvod ingerovať do týchto rozhodnutí a v postupe krajského súdu a najvyššieho súdu nezistil nič, čo by nasvedčovalo nedodržaniu

ústavou zaručených procesných práv sťažovateľky, ani ústavne nekonformnej interpretácii procesnoprávnych ustanovení aplikovaných v danej veci, a preto jej sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky nastolenými v jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2017